

Warszawa, 24.02.2025 r.

Informacja prasowa nt. debaty ZPP pt. „Czy w trzeciej dekadzie XXI wieku gotówka odchodzi do lamusa?”

Gotówka gwarantuje anonimowość i bufor bezpieczeństwa w podbramkowych sytuacjach, takich jak wojna, pandemia czy cyberatak – zgodnie stwierdzili uczestnicy debaty ZPP pt. „Czy w trzeciej dekadzie XXI wieku gotówka odchodzi do lamusa?”. Według Aleksandra Pawlaka, Barbary Jaroszek i Macieja Samcika można wskazać korzyści związane zarówno z banknotami, jak i płatnościami bezgotówkowymi. Kluczowe jest jednak zapewnienie obywatelom możliwości wyboru, w jaki sposób chcą regulować swoje rachunki.

W środę, 19 lutego, o godz. 13 w warszawskiej Świetlicy Wolności odbyła się debata pt. „Czy w trzeciej dekadzie XXI wieku gotówka odchodzi do lamusa?”. Jej celem było pochylenie się nad rolą gotówki we współczesnej gospodarce Polski. Na ten temat dyskutowali: prezes Tavex Aleksander Pawlak, dyrektorka Departamentu Emisyjno-Skarbcowego w Narodowym Banku Polski (NBP) Barbara Jaroszek oraz założyciel i redaktor naczelny portalu Subiektywnie o finansach Maciej Samcik. Spotkanie moderowała Aleksandra Wróbel, analityczka ds. regulacyjnych w Departamencie Prawa i Legislacji Związku Przedsiębiorców i Pracodawców (ZPP).

Paneliści zgodnie doszli do wniosku, że pogłoski o śmierci gotówki są mocno przesadzone. Barbara Jaroszek z NBP podała konkretne przykłady potwierdzające tę tezę. „Liczba bankomatów od lat utrzymuje się na stałym poziomie oscylującym wokół 20 tysięcy. Jednocześnie ponad 97% populacji naszego kraju ma dostęp do najbliższego urządzenia w promieniu 10 km” – podkreśliła ekspertka. Dodała przy tym, że znakomita większość rodaków ceni sobie możliwość wyboru sposobu

płatności. Przypomniała także, że od stycznia 2022 r. obowiązuje nad Wisłą ustawa nakładająca na przedsiębiorców obowiązek akceptacji zarówno gotówki, jak i kart płatniczych.

Przypadki odmowy przyjęcia gotówki wciąż zdarzają się jednak w instytucjach publicznych, na co zwrócił uwagę Maciej Samcik, posiłkując się przykładem opisanego przez swój portal [incydentu w lubelskim sądzie](#).

Podobne praktyki wprost potępia powołana w styczniu Koalicja dla Gotówki, której członkiem jest Aleksander Pawlak, prezes zarządu spółki Tavex, wiodącego dealera złota inwestycyjnego, srebra, platyny i walut. Jak zaznaczył menedżer, niepokój opinii publicznej mogą budzić tak rosnące prowizje na wypłaty z bankomatów, jak i nadciągające regulacje unijne, w tym uchwalony w 2024 r. pakiet na rzecz przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

„Problemów może nastęczyć zwłaszcza mający wejść w życie w 2027 r. wymóg każdorazowej weryfikacji tożsamości przy transakcjach powyżej 3 tys. euro” – zauważył Pawlak. Łatwo sobie wyobrazić, jak niepotrzebnym utrudnieniem będzie to chociażby dla sklepów z AGD.

„Tymczasem niewykluczone, że pomimo powszechnego obecnie klimatu na deregulację wspomniane przepisy tylko pociągną za sobą kolejne zakusy na ograniczanie gotówki” – wyraził swoje obawy przedstawiciel Tavex.

Jego zdaniem znacznie korzystniejszą inicjatywą legislacyjną mogłoby być wprowadzenie prawa do zaokrąglania rachunków do pełnych 10 groszy, co postuluje przywołana już Koalicja dla Gotówki. Niewykluczone, że realizacja pomysłu ostatecznie popchnęłaby decydentów do wycofania monet o najmniejszych nominałach, co w konsekwencji doprowadziłoby do obniżenia kosztów utrzymania

gotówki. Na podobne rozwiązanie zdecydowały się już m.in. Kanada, Australia, Czechy, Szwecja, Dania czy Izrael; wyeliminowanie jednocentówek zapowiedział niedawno również prezydent Stanów Zjednoczonych Donald Trump.

Zapytany o wpływ gotówki na szarą strefę, szacowaną dziś na blisko 10% polskiej gospodarki, Pawlak odrzucił popularny argument o tym, jakoby korzystanie z niej w transakcjach biznesowych sprzyjało rozwojowi działalności przestępczej. Do nieprawidłowości dochodzi bowiem na całym szeregu pól niezwiązanych z obrotem banknotami. Tylko w pierwszych trzech kwartałach 2024 r. NBP zanotował 334 tys. oszukańczych transakcji przy użyciu bezgotówkowych instrumentów płatniczych.

Prezes Tavex zachęcił do szerszego poszukiwania źródeł nadużyć. „Warto przyjrzeć się chińskim platformom e-commerce, które unikają podatku VAT i obchodzą przepisy celne” – podsunął.

Pozostali dyskutanci wyrazili w kwestii szarej strefy podobne stanowisko. Podkreślili przy tym takie korzyści z płacenia gotówką jak wolność osobista, anonimowość transakcji czy zwiększone bezpieczeństwo w sytuacji wojny, pandemii lub cyberataku. Z tych właśnie powodów nie zapowiada się, by gotówka miała szybko stracić na znaczeniu.

Według Macieja Samcika, założyciela i redaktora naczelnego portalu Subiektywnie o Finansach, rola banknotów może wręcz wzrosnąć. „W badaniu z 2023 r. aż 86% Francuzów z grupy wiekowej 18-24 zadeklarowało swoje przywiązanie do gotówki” – wskazał.

Czy pokolenia Z i Alfa zgotują nam zatem kontrrewolucję gotówkową? Czas pokaże.